

Rektors vedtak om navn på bygg og rom ved OsloMet

23. november 2018

Innledning

Rektor har besluttet navn på bygg og rom ved OsloMet etter innspill fra fakulteter, sentre, administrasjon og eksterne.

I dette notatet listes vedtatte navn på bygg og rom. Navnene er de som i størst grad møter kriteriene gitt av rektor, som er omtalt nedenfor.

Kriterier og andre hensyn

- Byggene oppkalles etter **norske, kvinnelige pionerer fra OsloMets fagområder og forskning.**
- Navnene skal ivareta helhet og fremvise bredden i OsloMets fagområder.
- Én bygning med en adresse får ett navn.
- Engasjement og støtte fra fakultet og eksterne vektlegges.
- Det legges til grunn at universitetet er hovedbruker av bygningene og ikke har planer om å slutte med det.
- Både FN og Språkrådet anbefaler å ikke gi navn etter nålevende personer. Det kan være problematisk fordi omdømmet til en person kan endre seg over tid.

Stuedsted Kjeller

- **Karethe Johnsens hus**, Kunnskapsveien 55
 - **Grete Prytz Kittelsens auditorium**, Auditorium E101
 - **Gudrun Wolans auditorium**, Auditorium E111
 - **Ingrid Espelid Hovigs auditorium**, Auditorium E120

Karethe Johnsen (1873-1933) sykepleier og jordmor. **Bemerkelsesverdig innsats i begge yrker. Påvirket både utdanningen og profesjonen i Norge.** Mer enn noen annen bidro hun til å forme den praktiske del av jordmorutdanningen og jordmorens sentrale rolle i daglig drift av en moderne fødeklinikk. Utdanning fra Oslo, Bergen og videreutdanning i London. Jobbet som sykepleier under Balkankrigene, overjordmor Kvinneklinikken på Rikshospitalet. Kongens fortjenestemedalje i gull, første norske sykepleier tildelt den høythengende internasjonale Florence Nightingale medaljen, (fra Røde Kors' internasjonale komité for «pleie i krig og fred».) Jordmorutdanningen er OsloMets eldste utdanning og har 200-årsjubileum i år.

Grete Prytz Kittelsen (1917-2010) Norges fremste designpioner, drev aktiv forskning innen design. Gullsmed, emaljekunstner og designer. Dette favner både yrkesfag og produktdesign på Kjeller og lager bro til estetiske fag i Pilestredet. Regnes blant Nordens fremste formgivere, preget norsk brukskunst- og designhistorie fra Scandinavian design-perioden 1945–65 og til i dag. Hun bidro til innovasjon, internasjonalisering og samfunnsrettet forskning. Etter studieopphold i USA bidro hun til

fornyelse av norsk designundervisning og opprettelse av egen utdanning i industridesign. Tok initiativ til samarbeid og forskning på ny emalje og dekorering med Sentralinstituttet for industriell forskning og Hadelands Glassverk.

Ingrid Espelid Hovig (1924-2018) **Formidler, husstellærer, programleder, forfatter. Hun er en verdig representant for folkeopplysning om ernæring, helseforebygging og matglede.** Hennes rikholdige forfatterskap av kokebøker og mer enn 300 programmene i NRK om matlaging og ernæring hatt stor betydning for norsk folkehelse. Fagmiljøene yrkesfaglærer og samfunnsnæringsvektlegger formidling og opplæring om disse temaene i dagens utdanninger og forskning. Utdannet husstellærer fra Statens lærerinneskole i husstell på Stabekk, hun har dermed faglig bakgrunn fra fagmiljøer som er representert på Kjeller. Har vunnet en rekke priser nasjonalt og internasjonalt. Life Time Achievement Award fra International Association of Culinary People. Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden.

Gudrun Wolan (1912- 1998) **Pioner innen modernisering av sykepleierutdannelsen under mottoet tradisjon og fornyelse.** Rektor fra 1961-1977 ved forløperen til dagens sykepleierutdanning på studiested Kjeller, (Røde Kors sykepleieskole i Oslo og Akershus ved Ahus). Hun bygget opp skolen på en forbilledlig måte, var en faglig og dyktig visjonær, nøyaktig stor respekt blant studenter og ansatte. Hennes arbeid med ny nasjonal skoleplan fra 1973 ble etter hvert innført på alle landets sykepleierutdanninger. Det førte til at elever på sykepleie ble sett på lik linje som andre studenter i høyere utdanning. Studentene fikk studentstatus med semesterordning og studiesosiale vilkår og var ikke lenger elever og arbeidsressurser ved sykehusene. Tildelt Kongens fortjenestemedalje i gull i 1977.

Studiested Pilestredet

- **Natalie Rogoff Ramsøys hus**, Stensberggata 26

Natalie Rogoff Ramsøy (1924-2002) **Sosiolog. Pioner i norsk samfunnsforskning særlig i oppbyggingen av den anvendte samfunnsforskningen i Norge.** Hun var svært opptatt av å kombinere det vi i dag omtaler som kvalitet og relevans. Første leder av Institutt for Norsk anvendt samfunnsvitenskapelig forskning (INAS). INAS er en av forløperne til NOVA og SVA. Bidro blant annet til norsk yrkeshistorie og oppbygging av folketellingsdatabasene. Særlig kjent for sin forskning om sosial mobilitet, profesjons- og yrkessosiologi i 1950-90. Ramsøy sørget for å heve norsk samfunnsforskning gjennom sin bakgrunn fra og kontakt med den amerikanske samfunnsforskningen. NOVA hedret Ramsøy med seminar og et minneskrift i 2003.

- **Ellen Gleditschs hus**, Pilestredet 35
 - **Gerd Hagens auditorium**, PH170
 - **Anna Felbers auditorium**, PH131

Ellen Gleditsch (1879-1968) **Pioner innen radioaktivitet og radiokjemi. Utdannet farmasøyt. Kjernefysiker, Norges andre kvinnelige professor** (1929) og leder av avdeling for uorganisk kjemi ved UiO. Studerte i København, ble forskningsassistent for Marie Curie. Hennes viktigste bidrag til vitenskapen var en mer nøyaktig bestemmelse av halveringstiden for radium, en oppdagelse som fikk stor betydning for internasjonal vitenskap. Hun hadde forskningsopphold ved Sorbonne og Yale. Var i perioden 1926–1929 president i International Federation of University Women, styremedlem i Norsk Kvinnesaksforening og en markant kvinnesaksforkjemper. Hun hadde et stort kontaktnettverk som kom studentene til gode - mange hadde opphold ved et utenlandsk (ofte fransk) laboratorium.

Gleditsch er bl.a. ridder av 1. klasse av St. Olavs orden, første kvinnelige æresdoktor ved universitetet i Sorbonne, æresborger av Paris, æresmedlem av Norsk kjemisk selskap.

Gerd Hagen (1928 – 2007) var en fakkelløper innen sitt felt. Norsk barnevernsarbeider og foregangskvinne i utviklingen av norsk barnevern. Rektor ved Norges kommunal- og sosialhøgskole fra 1978 til 1983. Byråsjef ved Barnevernskontoret i Sosialdepartementet i perioden 1975–1978. Hagen jobbet hardt for å etablere et hovedfag i sosialt arbeid, lyktes med det og ledet hovedfagsutdanningen fra 1991 til 1997. Hadde et stort internasjonalt nettverk. Forsket på barnevernets historie etter at hun ble pensjonist og utga boken *Barnevernets historie - Om makt og avmakt i det 20. århundret*. Ridder av 1. klasse av St. Olavs orden.

Anna Jacobsdatter Felber 1634-1701 Industriier og eiendomsbesitter. Norsk industri har sterke kvinner – vi har bare ikke hørt om dem. Bærums Verk, for eksempel, ble eiet og drevet av Anna Felber mellom 1674 til 1701 – en tid da kvinner ikke var bedriftsledere. Hun hadde 14 barn og ble regnet som en ekspansiv bedriftsleder. Hun kjøpte opp mer enn 60 gårder til verket i Asker og Bærum og på Romerike. Blant disse var Kjørbo, hovedsete for middelalderens storgods Nesøygodset. Hun satt som leder til hun døde, og da var det faktisk hennes svigerdatter Anna Vogt som overtok driften.

- **Signy Arctanders hus**, Pilestredet 40

Signy Arctander (1895-1971) Statistiker, sosialt arbeid, forsker. Sjef for SSB. Kvinners yrkesdeltagelse. Hun skrev flere avhandlinger som sosiale emner og var norsk representant i Nordisk ekspertkomisjon for samordning av lønnsstatistikken, samt styremedlem i Norsk forening for sosialt arbeid og Norsk statistisk forening. Arctander skrev en rekke vitenskapelige og praktisk sosialpolitiske artikler. Hennes egen oppfatning av sin faglige virksomhet kommer godt frem i artikkelen *Den sosiale forskning og kampen mot samfunns sykdommene* (1939). Politisk og sosial nytteverdi måtte, mente hun, være sosialvitenskapens berettigelse. Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden.

- **Anna Sethnes hus**, Pilestredet 42
 - **Mosse Jørgensens auditorium, Rom Q1015**
 - **Margrethe Munthes auditorium, Rom Q1050**

Anna Sethne (1872- 1961) lærer, rektor, fagforeningsleder. En banebryter for nyere pedagogiske metoder i folkeskolen. Hun ønsket å frigjøre barnas skapende krefter ved å bygge på deres naturlige interesser, og hun var en ivrig talskvinne for arbeidsskolen og aktivitetspedagogikken. Hun drev reformpedagogiske eksperimenter inspirert av John Dewey og Charlotte Bühler. Hun anses for å være den som brakte reformpedagogikken til Norge. Etter hennes syn skulle enhver skolereform skulle bygge på vitenskapelige forskningsresultater. Hennes posisjon ble ytterligere styrket gjennom fagpolitisk arbeid. Hun var med og stiftet Norges Lærerinneforbund og arbeidet hardt for likestilling mellom mannlige og kvinnelige lærere i norsk skole. Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden

Mosse Jørgensen (1921 – 2009) Reformpedagog. Blant de mest innflytelsesrike reformpedagoger i norsk skoledebatt og i praktiske skoleforsøk. Hun står for en pedagogisk tenkning - og ikke minst praksis - som på en radikal måte tar utgangspunkt i eleven, og tar det demokratiske mandatet helt bokstavelig. Å bruke navnet hennes vil medvirke til at denne tenkningen ikke blir glemt - etter en periode med stor internasjonal oppmerksomhet (jf. oversettelsen av "Fra skoleopprør til opprørsskole" til åtte språk, og etableringen av liknende forsøksskoler i flere land - ikke minst har den i Frankrike framstått som et friskt alternativ til tradisjonell skoletenking). I tillegg til

arbeid med Forsøksgymnaset og Nyskolen, står hun bl.a. bak organisasjonen Lære for livet. Fikk Kongens fortjenstmedalje i gull i 1991.

Margrethe Munthe (1860 – 1931) **Pedagog. Utdannet ved en av forløperne til lærerutdanning ved OsloMet**, Kristiania lærerskole. Bodde og jobbet i nærmiljøet i Pilestredet. Hun jobbet som pedagog og rektor på Bolteløkka skole. Sang og lek var hennes spesialfag. Hennes sangtekster har hatt stort gjennomslag for barn, unge, voksne, eldre; generasjon etter generasjon. Fortsatt i 2018 kan LUI-studenter sangene utenat. Det sier noe om kvaliteten i sangene - hennes tekster og hennes geniale evne til å knytte disse til gode melodier (ofte folketonen - fra diverse land). Opphavet til Norges mest sungne sang: Hurra for deg. Hun sang inn oppdragelsen og laget tekster til dette. I tillegg laget hun sanger sett fra barnets øyne. Den første sangboka «Kom skal vi synge,» kom ut i unionsåret 1905 - meget strategisk, og med sang skulle landet bygges - nedenfra.

Pilestredet 52 som tidligere har hatt navnet Anna Sethnes hus vil fra nå av hete **Studenthuset**.

- **Clara Holsts hus**, Pilestredet 46
 - **Karen Grude Kohts auditorium** Athene 1 og 2 (PA110 og PA113 er to deler av et auditorium)

Clara Holst (1868-1935) **Hun var den første kvinne som disputerte i Norge**, i 1903. Språkforsker. Forut for doktorgraden var hun den første kvinnelege filologistudenten ved Universitetet i Kristiania (1890) og den første kvinnen som tok språklig-historisk embetseksamen (med engelsk/fransk og norsk/tysk). Hun vokste opp i Pilestredet 13 der C.J. Hambos plass ligger i dag. Språk er en viktig del av lærer- og tolkeutdanningene ved OsloMet. Holst fikk tidlig internasjonal erfaring og studerte ved Cambridge og Sorbonne og var professor/underviser i USA i to år, ved Wellesley College (for kvinner) og University of Kansas. Hennes internasjonale erfaring gjorde henne til en av de mest oppdaterte språkforskerne i Norge. Allikevel fikk hun aldri en stilling ved Universitetet i Kristiania.

Karen Grude Koht (1871-1960) **Pedagog og kvinnesakspioner med sterkt engasjement for kvinners utdanning**, en av grunnleggerne av Norske kvinners nasjonalråd, internasjonalt orientert og deltok på internasjonale konferanser. Sentral i opprettelse og utvikling av mange forløper til utdanninger ved OsloMet som yrkesfaglærer restaurant og matfag, sosialt arbeid, barnevern, estetiske fag. Underviste som lærer i folkeskolen og på videreutdanning for sykepleiere.

- **Gerda Grepps Auditorium**, P173 Pilestredet 48

Gerda Grepp (1907-1940) **en eventyrlig pioner i krigsjournalistikkens tjeneste**, og den første skandinav som rapporterte fra den spanske borgerkrigen. Fokuserte på siviles lidelser og rapporterte fra fronten for Arbeiderbladet. Av innkomne forslag til P42 vil et passe godt til Auditorium P173 i P48. Å gi et auditorium navn etter Gerda Grepp vil hedre og fagmiljøet innen journalistikk og OsloMets uavhengige avis Khrono (som startet opp i bygget) inspirere journaliststudenter som ofte har undervisning der og fremheve en modig og «glemt» kvinnelig krigsreporter.

- **Studenthuset**, Pilestredet 52

P52 har blitt pusset opp og laget til et rom for alle studenter med lesesaler og arbeidsplasser, scene med plass for aktiviteter. Å gi bygget offisielt navnet Studenthuset understreker at P52 er et sted å være for alle studenter. Huset har allerede et sort, nytt skilt hvor det står Studenthuset.

Oversikt over vedtatte navn

Stuedsted Kjeller

- Kunnskapsveien 55 **Karethe Johnsen's hus**
 - Auditorium E101 **Grete Prytz Kittelsen's auditorium**
 - Auditorium E110 **Ingrid Espelid Hovig's auditorium**
 - Auditorium E120 **Gudrun Wolans auditorium**

Stuedsted Pilestredet

- Stensberggata 26 **Natalie Rogoff Ramsøys hus**
- Pilestredet 35 - **Ellen Gleditsch's hus**
 - PH170 - **Gerd Hagens auditorium**
 - PH131 - **Anna Felbers auditorium**
- Pilestredet 40 - **Signy Arctander's hus**
- Pilestredet 42 - **Anna Sethnes hus**
 - Rom Q1015 **Mosse Jørgensen's auditorium**
 - Rom Q1050 **Margrethe Munthes auditorium**
- Pilestredet 46 **Clara Holst's hus**
 - **Athene 1 og 2 Karen Grude Koht's auditorium**
(PA110 og PA113 er to deler av et auditorium)
- Pilestredet 48
 - P173 **Gerda Grepps Auditorium**
- Pilestredet 52 - **Studenthuset**